KU LEUVEN

COBRA

Coöperatie, Reflectie en Actie - Checks & Balances

Een nieuwe kwaliteitszorgmethode voor de KU Leuven

Uitnodiging

In het academiejaar 2016-2017 zal de KU Leuven samen met alle andere instellingen van hoger onderwijs in Vlaanderen voor het eerst onderworpen worden aan een instellingsreview. De Vlaamse regering heeft onder impuls van de KU Leuven de principiële beslissing genomen om de visitaties van de opleidingen in het hoger onderwijs op te schorten tot 2020. Op die manier krijgen de opleidingen de gelegenheid zich grondig voor te bereiden op de instellingsreview. De KU Leuven verwacht het bezoek van de reviewcommissie in november en december 2016.

Dit nieuwe gegeven biedt de instellingen voor hoger onderwijs in Vlaanderen de unieke gelegenheid om in eigen regie een kwaliteitszorgmethode te ontwikkelen. De voorliggende brochure presenteert u de nieuwe kwaliteitszorgmethode van de KU Leuven die door de Academische Raad werd goedgekeurd op 26 mei 2015 na intens voorafgaand overleg met alle geledingen van de universiteit.

Uitgangspunten zijn de visie op onderwijs en studenten van de KU Leuven (2013-2017), de ermee verbonden doelen, en de facultaire en opleidingsspecifieke vertalingen ervan. Deze vernieuwde visie op universitair onderwijs is gericht op de vorming van de toekomstige persoon van de student. Het is deze inzet die het toetsingskader vormt van de methode. Uiteraard is de methode ook afgestemd op de vereisten van de NVAO en de Europese standaarden en richtlijnen voor kwalitatief hoger onderwijs.

Aan de KU Leuven heerst een sterke cultuur van kwaliteit met betrekking tot onderwijs. De nieuwe kwaliteitszorgmethode bouwt verder op deze dynamiek en poogt de verschillende niveaus van de universiteit (opleidingen, faculteiten en centraal bestuur) op gestructureerde wijze met elkaar in interactie te brengen (‘het sluiten van de cirkel’). Er wordt daarbij bewust gekozen voor een benadering die vertrekt van de leefwereld van het onderwijs: de POC als plaats waar de primaire actoren (docenten, studenten en medewerkers) permanent met elkaar in overleg gaan over wat goed onderwijs is.

Een nieuwe klemtoon in de kwaliteitszorg is het systematisch, inhoudelijk gesprek over onderwijs door en met alle betrokkenen. Het gesprek biedt opleidingen kansen om zelf vorm te geven aan het onderwijs en om in dialoog te treden met de universitaire visie op onderwijs. Deze brochure en de voorliggende methode is dan ook een uitnodiging aan u om actief aan dit gesprek deel te nemen, niet alleen omdat dit de voorwaarde is voor een goed werkende kwaliteitszorg en dus om de instellingsreview met succes te doorstaan, maar in de eerste plaats omwille van de zorg voor de kwaliteit van het onderwijs zelf.

In samenwerking met elkaar ('**c**oöperatie') willen we op gestructureerde wijze nadenken ('**r**eflectie') over hoe we ons onderwijs kunnen verbeteren ('**a**ctie') door het beter af te stemmen op de visie op onderwijs van universiteit, faculteit en opleiding enerzijds en de internationale universitaire standaarden anderzijds. Het doel is een coöperatieve ruimte te creëren waarin we onze rijkdom aan inspirerende initiatieven en ideeën met elkaar kunnen delen.

Vandaar dat we de methode de naam COBRA gegeven hebben, verwijzend naar de creatieve artistieke beweging van het midden van de twintigste eeuw. Het gesprek vertrekt van de kern van het onderwijs en brengt onderwijsvisie en -beleid in dialoog met elkaar waarbij de verschillende niveaus elkaar in evenwicht houden, bevestigen of corrigeren ('**c**hecks and **b**alances'). Het gesprek gebeurt in een taal die voor de opleiding verstaanbaar en relevant is en laat zich zowel door kwalitatieve als kwantitatieve data inspireren.

Op die manier kan de universiteit zichtbaar maken hoe beleidsmaatregelen en kwaliteitszorgmethodiek (beide zijn onderdeel van de systeemwereld) maximaal ten dienste staan van de leefwereld waarbinnen de onderwijsvisie en kwaliteitszorg worden gerealiseerd.

In het academiejaar 2015-2016 zal een eerste proefdoorloop van de COBRA-methode plaats vinden. Net zoals de brochure over de onderwijsvisie (2013-2017) wil deze vervolgbrochure u informeren over de nieuwe kwaliteitszorgmethode. Maar meer ten gronde wil voorliggende tekst u meenemen in een fundamentele 'omkering' van het nadenken over onderwijs, van extern gestuurde controle gebaseerd op *low trust* naar een van binnen uit gemeenschappelijk opgenomen creatieve en dialogale verantwoordelijkheid gebaseerd op *high trust*.

De resultaten van deze proefdoorloop zullen aan de reviewcommissie ter beoordeling voorgelegd worden. Dan zal blijken of we ook in de komende jaren dit vertrouwen waard zijn.

Didier Pollefeyt, vicerector Onderwijs KU Leuven

1. Uitgangspunten van COBRA

Om de zorg voor kwaliteit binnen opleidingen te vrijwaren en transparant over onderwijskwaliteit te communiceren, stellen we een kwaliteitszorgmethode “COBRA” voor waarin coöperatief wordt gewerkt aan reflectie over, en actie in onderwijs en waarbij de nodige checks en balances zijn ingebouwd. Zoals de COBRA-kunstenaars kunst wilden terugbrengen naar de bron, wil de COBRA-methode de bron en bedoeling van het onderwijs centraal stellen: de adequate en integrale vorming van personen in een bepaalde academische discipline.

COBRA bouwt verder op de volgende uitgangspunten:

- COBRA vertrekt van de **visie op onderwijs** zoals beschreven in de visie en het beleidsplan onderwijs en studenten 2013-2017: kwaliteitsvol onderwijs spreekt het *disciplinaire future self* van studenten aan, en (her)oriënteert, mobiliseert, verdiept en verbreedt het op uitdagende wijze en draagt zo bij tot de persoonsvorming. COBRA nodigt uit om te reflecteren over en te ageren naar het onderwijs in lijn met deze visie.
- COBRA kiest ervoor om de zorg voor onderwijs, de reflectie en actie die op alle niveaus in onze instelling aanwezig zijn, zo te laten verlopen dat de bedoeling **gevrijwaard** blijft en tot ontwikkeling kan komen. COBRA drukt als zodanig het **vertrouwen** uit dat opleidingen de **verantwoordelijkheid** voor (de permanente verbetering van) kwaliteitsvol onderwijs opnemen.
- COBRA bouwt verder op de idee dat onderwijskwaliteit en de zorg daarvoor gebaat zijn met wederzijdse **dialoog** tussen de **primaire actoren** van het onderwijs, d.i. de studenten, medewerkers en docenten en hun **(inter)nationale peers**; binnen de **POC van de opleiding**. Ook het gesprek met het **werkveld** en de **alumni** vindt plaats binnen de POC.
- Door de koppeling van COBRA aan de visie, komt de disciplinaire eigenheid van opleidingen centraal te staan. COBRA maakt het mogelijk dat studenten, medewerkers en docenten vanuit, en samen met, hun disciplinaire gemeenschap reflecteren over de kwaliteit van het onderwijs en op basis van deze reflectie actie ondernemen. COBRA zet in op de **diversiteit** van de verschillende disciplines binnen onze instelling en hun discipline specifieke invulling van de visie op onderwijs. COBRA neemt aldus afstand van standaardisering en uniformisering. De methode duwt opleidingen niet in een keurslijf, maar staat een gelaagde aanpak voor, vertrekkende vanuit de opleidingen zelf en vanuit de disciplinaire eigenheid die hen kenmerkt.

- COBRA onderkent het belang van dialoog tussen primaire, facultaire en **faculteitsoverkoepelende organen en actoren** om kwaliteitsvol onderwijs mogelijk te maken. Deze dialoog vertrekt vanuit het streven naar effectiviteit ('de goede dingen doen', 'het doel raken') die gebaseerd is op de visie en heeft oog voor efficiëntie ('de dingen goed doen', 'het korte traject naar het doel'). Deze dialoog maakt met andere woorden ruimte voor doordachte bijstellingen van de randvoorwaarden[1] van onderwijs, zodat de goede dingen goed kunnen worden gedaan. De rol die faculteitsoverkoepelende organen en actoren in het onderwijs opnemen en de wijze waarop ze georganiseerd zijn, wordt steeds in functie hiervan gedefinieerd. Zo is COBRA conform met de in het beleidsplan geschetste implementatiedynamiek, waarin de leefwereld van onderwijs de systeemwereld bepaalt, veeleer dan omgekeerd.

- COBRA is een **integrale** kwaliteitszorgmethode. De methode omvat reflectie op onderwijskwaliteit en daarbij aansluitende acties binnen de opleidingen. Ze maakt het door middel van de verschillende cycli van reflectie en actie mogelijk om het werk binnen de opleidingen vanuit de faculteit en de instelling als geheel adequaat te ondersteunen. Er worden geen parallelle systemen in het leven geroepen of gehouden die naast en/of los van elkaar functioneren. De methode is **slim** en **slank**. Ze sluit de cirkel.

- COBRA impliceert dat op elk echelon van de instelling wordt gereflecteerd en actie gevoerd. Analyse en remediëring komen zo dicht bij elkaar te liggen. De methode streeft er maximaal naar de feedbackloop zo kort als mogelijk te houden: wat opleidingen, respectievelijk faculteiten zelf kunnen oplossen, pakken ze onmiddellijk aan. Opschaling gebeurt voor punten waarover de opleidingen, respectievelijk de faculteiten geen (volledig) zeggenschap hebben. Beleidsvoering vertrekt op die manier vanuit de opleidingen zelf. Facultaire en vervolgens ook instellingsbrede **reflectie** en **actie** haken hierop in. Op elk echelon wordt gebruik gemaakt van kwantitatieve en kwalitatieve data.

- COBRA zet in op **transparantie** over wat opleidingen te bieden hebben in termen van het inspelen op het disciplinaire future self van de studenten en hun bijdrage aan persoonsvorming (de visie). COBRA laat ook zien hoe onze instelling en haar opleidingen beantwoorden aan de vereisten van de NVAO. Deze transparantie toont het zoeken en de vragen die gesteld zijn, niet alleen (opgepoetste) antwoorden. Ze nodigt uit om mee te denken en te werken. Ze stelt ons in staat om het gesprek aan te gaan met anderen, peers die dicht bij de discipline staan, maar ook mensen die verder van de discipline af staan (toekomstige studenten, ouders, externe stakeholders en controle-instanties).

- COBRA omvat checks en balances die toelaten om op alle echelons van de instelling vanuit de gezichtspunten van de verschillende actoren reflecties met elkaar te delen en er gezamenlijk acties op te stoelen. De methode kapitaliseert op het zelfregulerende vermogen van de academische gemeenschap. Het zetten van de verschillende stappen in de methode wordt als **procesmatig gegeven formeel opgevolgd** (zie ook 4.3).

---

1 Onder randvoorwaarden verstaan we o.a. onderwijskundige, mediakundig-technologische, beleidsmatige, procesmatige en procedurele ondersteuning, databeheer, personeelsbeleid, infrastructuur, ...

2. COBRA

Bovenstaande uitgangspunten liggen aan de basis van de hieronder voorgestelde universiteitsbrede methode voor kwaliteitszorg. Voor een correcte lezing is het van belang volgende elementen in rekening te nemen:

- Voorliggende tekst gaat ervan uit dat docenten en medewerkers hun expertise inzetten om goed onderwijs te verzorgen binnen hun opleidingsonderdeel en dat docenten, medewerkers en studenten als vanzelfsprekend in dialoog gaan met elkaar over hoe zij het onderwijs in de kern aanpakken en beleven.
- COBRA en de bestaande kwaliteitszorg binnen opleidingen en faculteiten worden als complementair aan elkaar beschouwd. COBRA laat ruimte voor de eigenheid van de aanpak in opleidingen en faculteiten en speelt tegelijk in op de vereiste dat we kunnen aantonen dat we als instelling zowel inhoudelijk als procesmatig 'in control' zijn. Voorliggende tekst focust daarom op het proces van kwaliteitszorg en schetst de contouren daarvan. Binnen deze contouren formuleren we een aantal minimale engagementen die we universiteitsbreed met alle opleidingen en faculteiten willen nakomen, en die opleidingen en faculteiten in lijn met hun actuele aanpak van kwaliteitszorg verder kunnen uitwerken en - indien zij dit wensen - aanvullen. In het *proces van kwaliteitszorg* hechten we veel belang aan het gesprek rond kwalitatieve en kwantitatieve input over onderwijskwaliteit op de verschillende echelons van de instelling (zie verder 3.2.1: minimale vereisten). Het voeren van het gesprek laat toe gezamenlijk verantwoordelijkheid op te nemen: goed onderwijs zichtbaar te maken, te handhaven en te versterken en knelpunten te remediëren.
- De focus op het proces van kwaliteitszorg gaat in COBRA gepaard met een inhoudelijke stellingname over de *doelen van kwaliteitszorg*. Kwaliteitszorg heeft tot doel goed onderwijs mogelijk te maken. Kwaliteitszorg laat de instelling daarnaast ook toe om standpunt in te nemen in het maatschappelijk debat over hoger onderwijs en de rol van de universiteit daarin. Goed onderwijs sluit aan bij de visie op onderwijs en leren van onze instelling, waaraan opleidingen en faculteiten een disciplinespecifieke invulling geven. Het concretiseert zich in de thema's die in de doelen van het beleidsplan aan de orde zijn. COBRA houdt uiteraard ook rekening met de vereisten die vanuit de NVAO m.b.t. goed onderwijs en kwaliteitszorg worden geformuleerd, in het kader voor de instellingsreview en de code voor de instellingsreviewplus. Dit impliceert dat COBRA de 'Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area' in rekening neemt. Deze inhoudelijke aandachtspunten voor kwaliteitszorg komen in de relevante COBRA-cyclus aan de orde. Meer concreet worden in de eerste COBRA-cyclus naast de visie, ook de Europese standaarden m.b.t. de leerresultaten (1.2), het onderwijsleerproces en de evaluatie van studenten (1.3) en monitoring en periodieke review van programma's (1.9) meegenomen. De overige Europese standaarden worden in de derde COBRA-cyclus afgedekt. Opleidingen en faculteiten kunnen aan bovenstaande inhoudelijke aandachtspunten (visie en ESG's) onderwijsthema's en aandachtspunten toevoegen en daarvoor een periodiciteit uitwerken die past in hun kwaliteitscultuur.

- Voorliggende tekst gebruikt een terminologie die mogelijk niet geheel strookt met de gangbare facultaire terminologie, of de specificiteit van de organisatie van kwaliteitszorg binnen de faculteit. Zo is in sommige faculteiten de POC niet het meest centrale orgaan waarin over goed onderwijs in een opleiding wordt gereflecteerd, of afspraken worden gemaakt en opgevolgd om het onderwijs verder te verbeteren. De opleidingen bepalen in overleg met het faculteitsbestuur welke de beste interne structuur en workflow is om met name COBRA 1 vorm te geven (rekening houdend met de rol die de eigen onderwijsorganen zoals OC's, POC's, FPOC's, ... in de faculteit spelen). De faculteiten doen dit op hun beurt voor COBRA 2. Elke faculteit geeft deze interne opbouw schematisch weer op het kwaliteitszorgportaal.

2.1 Actoren

In COBRA spelen volgende actoren een rol:

a) De primaire actoren in de kern van de opleiding

- De programmadirecteur;
- Studenten, zowel met als zonder internationale ervaring;
- Docenten (ZAP - OP), zowel met als zonder een recent internationaal fellowship;
- Medewerkers (assistenten/doctorandi/ATP met onderwijsbevoegdheid/monitoren), zowel met als zonder internationale ervaring.

De primaire actoren overleggen met elkaar in de schoot van de POC[2]. De POC consulteert alumni en het werkveld, en vanzelfsprekend ook externe (inter)nationale peers uit de wetenschappelijke discipline(s) van de opleiding.

b) De facultaire organen/actoren

- Het faculteitsbestuur, waaronder de vicedecaan Onderwijs;
- Studietrajectbegeleiders, ombudsen;
- Facultaire diensten: onderwijsondersteuners/stafmedewerkers onderwijs, administratieve medewerkers, ...

c) De faculteitsoverkoepelende organen/actoren

- Onderwijsraad;
- Een groep externe deskundigen;
- Academische Raad;
- De Groepsbesturen;
- Gebu, waaronder de vicerector Onderwijs;
- Raad van Bestuur;
- Instellingsbrede diensten.

Het materiaal en de resultaten van de methode zijn toegankelijk via het kwaliteitszorgportaal.

---

2 POC wordt hier gebruikt als een generieke term voor het overlegorgaan dat zich dicht bij de opleiding situeert en waarbinnen de primaire actoren met elkaar van gedachten kunnen wisselen over goed onderwijs op basis van kwalitatieve en kwantitatieve input (zie ook bullet 4 onder 3. Cobra).

2.2 COBRA: de aaneenschakeling van cycli van reflectie en actie

COBRA omvat drie cycli van reflectie en actie (COBRA 1 tot 3) op drie echelons (de opleiding, de faculteit en de instelling) die aan elkaar geschakeld zijn. Vertrekpunt is de POC. Op grond van de reflectie binnen de POC gaan de primaire actoren over tot actie in de kern van het onderwijs voor zaken die ze zelf kunnen oplossen. Als de studenten, docenten en medewerkers, in overleg met alumni, werkveld en peers, zaken identificeren die opvolging behoeven in termen van het bijstellen van facultaire randvoorwaarden om wat gebeurt in de onderwijsleeromgeving te faciliteren, verwijst de POC deze door naar het facultaire niveau. De faculteit reflecteert op deze punten en zet facultaire acties op met betrekking tot randvoorwaarden die binnen de beleidsdomeinen vallen waarover zij zeggenschap heeft. Zaken die een instellingsbrede aanpak behoeven, worden opgeschaald naar het echelon van de instelling. Na reflectie in diverse instellingsbrede organen onderneemt het Gebu, in samenspraak met de Onderwijsraad en de Academische Raad, actie om randvoorwaarden bij te stellen op de verschillende beleidsdomeinen die het Gebu behartigt. Vanuit de reflectie en actie op het facultaire en het faculteitsoverkoepelende niveau wordt opnieuw aangesloten op de reflectie binnen de opleidingen door input te leveren en ondersteuning te voorzien voor de permanente dialoog die de POC voert over de kwaliteit van onderwijs. Zo maakt COBRA de cirkel telkens opnieuw rond en laat ze onze instelling toe om als een krachtige speler op te treden in het maatschappelijk debat (zie figuur als bijlage 2).

2.2.1 COBRA 1: REFLECTIE EN ACTIE M.B.T. ONDERWIJS BINNEN DE OPLEIDING

Op het niveau van de opleidingen zijn de primaire actoren van het onderwijs de spil van het gebeuren: de studenten, medewerkers, docenten, en hun internationale peers. Geïnspireerd door de input vanuit de gesprekken van de primaire actoren, reflecteert de POC op de kwaliteit van het onderwijs binnen de opleiding en onderneemt gepaste actie. De POC betrekt het werkveld en hun alumni hierbij en maakt gebruik van relevante kwantitatieve gegevens over de opleiding. In deze cyclus krijgen ook checks en balances, en transparantie hun plaats.

De uitrol van COBRA 1 ent zich op de specifieke kwaliteitscultuur van de opleiding[3]. Opdat de instelling kan aantonen dat zij 'in control' is, externe stakeholders bij haar kwaliteitszorg betrekt en publieke transparantie nastreeft[4], gaat elke opleiding *minimaal* volgende engagementen[5] aan voor COBRA 1:

1. De opleiding zorgt ervoor dat er jaarlijks een identificeerbaar gesprek plaatsvindt, met een aselect gelote groep studenten. Voor bacheloropleidingen wordt een groep studenten uit de eerste fase en één van studenten uit de tweede en derde fase samengebracht.

---

3 De faculteit bepaalt in overleg met de studenten, medewerkers, docenten en programmadirecteurs welke opleidingen (of afstudeerrichtingen, majors, ... binnen opleidingen; of clusters van opleidingen, ...) voldoende onderscheiden zijn van elkaar om elk apart in de doorloop van COBRA 1 mee te nemen, en welke selectiemethode zal worden gehanteerd voor de samenstelling van de gespreksgroepen van de primaire actoren.

4 Zie de Kwaliteitscode van de instellingsreviewplus.

5 Zij maakt de timing van deze minimale engagementen op het kwaliteitszorgportaal zichtbaar.

Voor masters, manama's en schakelprogramma's wordt telkens één groep van studenten samengebracht. Voor de docenten en de medewerkers (elk apart) wordt voor de bachelor (alle fasen samen, inclusief de schakelprogramma's), de master en de manama's een tweejaarlijkse cyclus gehanteerd.

De anonimiteit van de samenstelling van alle groepen wordt gevrijwaard. De methode die voor selectie wordt gehanteerd wordt op het kwaliteitsportaal toegelicht. Voor de gesprekken wordt minimaal gebruik gemaakt van een beperkte universiteitsbrede vragenset, die peilt naar de visie en de ESG-standaarden 1.2, 1.3 en 1.9 (zie bullet 3 onder 3. Cobra). Het verslag wordt op het kwaliteitszorgportaal geplaatst, op een afgeschermde, maar voor de primaire actoren die aan de gesprekken deelnamen, toegankelijke plaats.

2. De POC overlegt jaarlijks éénmaal over de uitkomsten van de besprekingen van de primaire actoren en kwantitatieve gegevens met betrekking tot de opleiding. De POC plaatst een verslag van deze bespreking op het kwaliteitszorgportaal[6]. In dit verslag zijn minimaal de oordelen op de vragen met een korte toelichting en de acties die daaraan worden verbonden, opgenomen.
3. De alumni, het werkveld en minimaal één externe internationale peer worden minimaal éénmaal om de drie jaar[7] bij de reflectie op de kwaliteit van het onderwijs betrokken tijdens een POC-overleg[8].

---

6 *Verslagen van de POC en de besprekingen die verder in COBRA 2 en COBRA 3 volgen, zijn via het kwaliteitszorgportaal voor iedereen toegankelijk.*

7 *Om als instelling krachtig op te treden in het maatschappelijk debat is het van belang gelijke tred te houden binnen COBRA 1: de minimale driejaarlijkse periodiciteit om alumni, werkveld en minimaal één internationale peer bij COBRA 1 te betrekken start daarom in academiejaar 2016-2017 (zie ook de timing voor de proefdoorloop onder 4.1).*

8 *Alumni, vertegenwoordigers van het werkveld en peers krijgen, net zoals alle leden van de POC, toegang tot de verslagen van de gesprekken van de studenten, docenten en medewerkers wanneer zij aan het POC-overleg deelnemen. De opleiding kan ook andere actoren die aan het POC-overleg deelnemen (zie alinea over eigen accenten onder 3.2.2 a) hiertoe toegang geven.*

a) Het gesprek over de kwaliteit van het onderwijs door de primaire actoren

COBRA 1 bouwt onder meer verder op gesprekken binnen elke groep van primaire actoren. De beperkte **set van vragen**, die de leidraad vormt van deze gesprekken, peilt naar de visie en de ESG-standaarden 1.2, 1.3 en 1.9 (zie bullet 3 onder 3. Cobra). Deze set wordt na elke doorloop van COBRA bijgesteld op basis van de resultaten van de voorafgaande doorloop. Zo wordt over de aansluiting tussen visie en beleid gereflecteerd, de toetsing gerealiseerd aan de ESG-standaarden, recht gedaan aan de dynamiek van reflectie en actie omtrent onderwijs en laat de methode telkens opnieuw toe de cirkel rond te maken. De leidraad van vragen waarmee de opleiding voor elk van de groepen primaire actoren werkt, kan - maar moet niet - verschillen van de universiteitsbrede set (zie alinea over eigen accenten hieronder). De opleiding publiceert de gehanteerde leidraad in elk geval op het kwaliteitszorgportaal.

Wanneer de primaire actoren over de kwaliteit van het onderwijs binnen de opleiding reflecteren, spreekt het voor zich dat hierbij de **internationale inbedding** van deze actoren en de opleiding mee wordt genomen. Dit gebeurt reeds op het niveau door, waar mogelijk, studenten, docenten en medewerkers met internationale ervaring in de bespreking te betrekken.

De opleiding nodigt de verschillende groepen van primaire actoren uit. De gesprekken worden geleid door respectievelijk een student-gespreksleider van de betrokken fase, een docent en een medewerker.

De gespreksleider staat in voor het **verslag** van de gesprekken. Voor elk van de groepen primaire actoren omvat dit beknopt verslag de behandelde vragen telkens voorzien van een oordeel met een korte toelichting.

Alvorens de verslagen worden gefinaliseerd, legt de gespreksleider ze ter validering voor aan de studenten, docenten en medewerkers die bij het gesprek betrokken waren.

Opleidingen kunnen, binnen bovenstaande minimale invulling van COBRA 1, **eigen accenten** leggen door vragen toe te voegen aan de universiteitsbrede vragenset, die aansluiten bij lopende acties of specifieke thema's en aandachtspunten van de POC. Voor de opleidings-specifieke vragen kan de opleiding, eventueel in overleg met de faculteit, een periodiciteit bepalen waarmee bepaalde thema's of aandachtspunten aan de orde komen in lijn met hun kwaliteitscultuur.

Opleidingen kunnen de minimale invulling ook verder verruimen door meer frequent, of met meer genodigden gesprekken op te zetten, door gesprekken met docenten gezamenlijk te organiseren (docentendag), of alumni en het werkveld voor een onafhankelijk gesprek (rond een aantal vragen) uit te nodigen.

b) De POC: plaats voor reflectie en het uittekenen/opvolgen van actie rond onderwijs

De POC is de centrale plaats van reflectie en actie van de opleidingen. De rol van de POC als plek van beleid en kwaliteitszorg hangt samen met minstens twee essentiële zaken: kwalitatieve vertegenwoordiging en adequate kwalitatieve en kwantitatieve gegevens.

De **POC** buigt zich over de beschikbare verslagen van de besprekingen van de verschillende groepen van primaire actoren. In het POC-overleg worden daarnaast ook **kwantitatieve gegevens** betrokken, die de opleiding standaard aangeleverd krijgt door middel van het opleidingsdashboard. Deze dashboardgegevens zijn uitgewerkte analyses met betrekking tot de evolutie van de opleiding op de volgende punten:

- de instroom (aantal studenten, vooropleiding studenten);
- de doorstroom (doorlooptijd van de opleiding, struikelopo's);
- de uitstroom (aantal studenten, waar komen ze terecht);
- personeel (student/staf ratio, student/OPO, masterproef/staf);
- resultaten van (eventuele) andere bevragingen (online studentenbevragingen, alumni-bevragingen, ...).

In het POC-overleg staan het versterken van de pluspunten van de opleiding en het aanpakken van de vastgestelde tekorten centraal. Uiteraard gebeurt dit steeds tegen de bredere achtergrond van de reguliere POC-werking en de voorafgaande doorlopen van de COBRA 1-cyclus. Door actie onmiddellijk op de reflectie te laten aansluiten, worden pijnpunten waar mogelijk meteen geremedieerd binnen de opleiding zelf. Dit leidt snel tot zichtbare resultaten voor alle betrokkenen.

De **internationale inbedding** van de opleiding wordt ook op het niveau van de POC benut. Er wordt gezocht naar verschillende manieren waarop externen te betrekken zijn in de reflectie en actie. Soms voegen deelnemers en de POC via allerhande uitwisselings-programma's een extern perspectief aan de gesprekken toe. Een opleiding zoekt zelf externe internationale peer(s) om zich mee over de resultaten van de bespreking (van de verschillende actoren) en de kwantitatieve gegevens te buigen op hun POC. Externe peers worden gekozen uit instellingen waaraan opleidingen zich graag spiegelen of die zij als inspirerende (internationale) voorbeelden beschouwen.

De reflectie over de kwaliteit van het onderwijs vindt zijn neerslag in een **POC-verslag**. De rapportering kan in dit verslag uitgebreid gebeuren, maar de POC kan er ook voor opteren een specifieke versie op te stellen. Het POC-verslag omvat alleszins de volgende elementen:

- Een tabel met de oordelen van de POC over het onderwijs met (daarbij) een korte reflectie waarin recht wordt verleent aan de kwalitatieve en kwantitatieve input waarover de POC beschikt;
- De conclusies en acties (incl. actoren, timing, wijze van opvolging) die zijn afgesproken;
- [Indien relevant] een oplijsting van randvoorwaarden die bijgesteld zouden moeten worden om in de opleiding kwaliteitsvol te werken, maar waarover de POC geen (volledig) zeggenschap heeft.

Het POC-verslag of een daartoe geschikte versie wordt op het kwaliteitszorgportaal geplaatst[9].

De opeenvolgende jaarlijkse besprekingen binnen de POC dragen bij tot de explicitering van de **disciplinespecifieke invulling van de onderwijsvisie** van de instelling. Wanneer de opleiding de tijd rijp acht, expliciteert zij haar specifieke visie in een tekst of stelt ze de neergeschreven visie bij. De visietekst wordt door de opleiding op het kwaliteitszorgportaal geplaatst.

Ook voor dit element binnen COBRA 1 kan de opleiding verder gaan dan het minimaal gevraagde engagement. De POC kan bijvoorbeeld de ombuds(en) en studietrajectbegeleider(s) of andere actoren mee uitnodigen bij de jaarlijkse bespreking of toch met een zekere periodiciteit. Tevens is frequenter overleg met (meerdere) (inter)nationale peers of met alumni en het werkveld mogelijk, rekening houdend met het specifieke belang van deze inbreng voor de betrokken opleiding.

c) 'Checks & Balances' en transparantie

COBRA 1 omvat verschillende *checks* en *balances*. Verschillende primaire actoren reflecteren in eerste instantie onafhankelijk van elkaar over de kwaliteit van het onderwijs. Deze reflectie wordt opgewekt door uitdrukkelijk een beroep te doen op peers en studenten met internationale ervaring. Zij helpen mee om de Leuvense situatie in perspectief te plaatsen in relatie tot internationale 'zuster-opleidingen'. Ook is er input van peers, alumni en vertegenwoordigers van het werkveld die buiten de Leuvense opleiding staan. Op deze manier wordt eenzelfde werkelijkheid vanuit verschillende invalshoeken onder de loep genomen. De reflecties van de verschillende betrokkenen kunnen vervolgens worden gebalanceerd doordat de POC hierover in dialoog gaat en kwantitatieve gegevens bij deze bespreking betrekt.

De opleiding plaatst het POC-verslag op het kwaliteitszorgportaal. Alle primaire actoren zijn op die manier op de hoogte van de resultaten van de reflectie en de acties die daaraan worden verbonden. Het kwaliteitszorgportaal maakt ook voor externe stakeholders transparant hoe het staat met de kwaliteit van het onderwijs in de opleiding en welke acties rond onderwijs lopen. Deze publieke rapportering maakt duidelijk op welke manier opleidingen (gedurende de tijd) aan hun kwaliteit werken.

---

9 *In geen geval worden kritisch georiënteerde personalia op het kwaliteitszorgportaal geplaatst.*

2.2.2 Reflectie en actie m.b.t. onderwijs op het niveau van de faculteit (COBRA 2)

Het faculteitsbestuur[10] brengt verslagen van de besprekingen op de verschillende POC's samen in een intern **voorbereidend document**. Hierin zijn de volgende elementen opgenomen:

- Een opleidingsoverkoepelende tabel met de oordelen van de POC's over het onderwijs, en een geaggregeerde samenvatting van de door de POC's geformuleerde toelichtingen en strategieën, in hun plannen van aanpak voor kwaliteitsverbetering;
- Een opleidingsoverkoepelend overzicht van de gesignaleerde noden m.b.t. het bijstellen van randvoorwaarden.

Dit document wordt verder aangevuld met de **kwantitatieve gegevens** die standaard worden aangeleverd door middel van een facultair dashboard. Deze dashboardgegevens zijn de geaggregeerde resultaten voor de gegevens die aan de opleidingen ter beschikking worden gesteld (zie COBRA 1). Deze kwalitatieve en kwantitatieve informatie vormt de leidraad voor reflectie over de kwaliteit van onderwijs binnen het faculteitsbestuur (inclusief alle andere belendende domeinen, waaronder onderzoek) en de actie die op grond daarvan wordt ondernomen.

Het faculteitsbestuur nodigt de programmadirecteurs en de studentenvertegenwoordigers, en indien zij het wenst andere actoren, uit om in overleg te bepalen hoe de uitkomsten van de reflectie en actie binnen de opleidingen kunnen worden gekoppeld, aan de verschillende domeinen binnen het facultaire onderwijsbeleid. Zij gaan na welke actiepunten over verschillende opleidingen heen terugkomen en een faculteitsbrede aanpak behoeven, bijvoorbeeld door de positieve punten van een opleiding te delen met andere opleidingen, of door te bepalen welke facultaire randvoorwaarden voor onderwijs best worden bijgesteld. Remediëring kan zo onmiddellijk worden aangepakt, binnen de faculteit zelf. Dit leidt snel tot zichtbare resultaten voor alle betrokkenen.

Het faculteitsbestuur bepaalt in overleg met de betrokken **facultaire diensten en actoren** welk werk deze diensten ter opvolging van de bespreking opnemen. De medewerkers van de facultaire diensten en actoren leveren in dit overleg, en door het bijstellen van de randvoorwaarden, hun disciplinespecifieke knowhow en expertise aan.

De opeenvolgende jaarlijkse besprekingen binnen het faculteitsbestuur leiden tot het uitkristalliseren van de **faculteitsspecifieke invulling van de onderwijsvisie** van de instelling, geïnspireerd vanuit de opleidingsspecifieke visies. Wanneer de faculteit de tijd rijp acht, expliciteert zij haar faculteitsspecifieke visie in een tekst of stelt ze de neergeschreven visie bij. Omdat in 2014 een nieuwe visie door de instelling werd goedgekeurd, werkt elke faculteit tegen 1 juni 2016 een eerste draft uit over de faculteitsspecifieke invulling van deze nieuwe visie. De faculteitsspecifieke visie wordt door de faculteit op het kwaliteitszorgportaal geplaatst.

---

10 Faculteitsbestuur wordt hier gebruikt als een generieke term voor het overlegorgaan binnen de faculteit waarbinnen opleidingsoverkoepelend over goed onderwijs van gedachten kan worden gewisseld tussen het faculteitsbestuur, de programmadirecteurs en de studentenvertegenwoordigers (zie ook bullet 4 onder 3. Cobra).

Het **verslag** van de bespreking door het faculteitsbestuur omvat de volgende elementen:

- Een facultaire tabel met de oordelen van de POC's over het onderwijs, met een reflectie van het faculteitsbestuur;
- Een overzicht van acties die de faculteit onderneemt m.b.t. de randvoorwaarden (incl. actoren, timing, wijze van opvolging);
- Een oplijsting van randvoorwaarden die bijgesteld zouden moeten worden om in de opleidingen kwaliteitsvol te werken, maar waarover de faculteit geen (volledig) zeggenschap heeft.

Het verslag van de bespreking wordt op het kwaliteitszorgportaal geplaatst.

'Checks & Balances' en transparantie

De blik op de kwaliteit van het onderwijs wordt in COBRA 2 verruimd door de reflectie open te trekken over de verschillende opleidingen heen. De dialoog tussen de programmadirecteurs, studentenvertegenwoordigers en het faculteitsbestuur laat toe gezichtspunten over de kwaliteit van het onderwijs te nuanceren. Daardoor kan op een gebalanceerde manier worden uitgemaakt welke randvoorwaarden, waarover opleidingen geen (volledig) zeggenschap hebben, bijstelling behoeven op het facultaire niveau, maar mogelijk ook op het instellingsbrede niveau.

De faculteit plaatst het verslag van de bespreking door het faculteitsbestuur op het kwaliteitszorgportaal. Alle primaire actoren zijn op die manier op de hoogte van de resultaten van de reflectie en de acties die daaraan, op het niveau van de faculteit worden verbonden. Uiteraard koppelt elke programmadirecteur vanuit de resultaten van de bespreking met het faculteitsbestuur terug naar de POC van de opleiding. Ook wordt via het portaal voor externe stakeholders transparant hoe het staat met de kwaliteit van het onderwijs en welke acties rond onderwijs lopen in de faculteit.

2.2.3 De kwaliteitszorgcyclus op het niveau van de instelling (COBRA 3)

a) Het gesprek over de kwaliteit van het onderwijs door adviserende organen

De **Onderwijsraad** brengt de facultaire verslagen die beschikbaar zijn op het kwaliteitszorgportaal samen tot een instellingsbreed overzicht in een intern document. Dit document omvat de volgende elementen:

- Een faculteitsoverkoepelende tabel met de oordelen van de POC's over het onderwijs en de door de faculteitsbesturen geformuleerde reflecties;
- Een faculteitsoverkoepelende oplijsting van randvoorwaarden die bijgesteld zouden moeten worden om in de opleidingen kwaliteitsvol te werken, maar waarover de faculteiten geen (volledig) zeggenschap hebben.

Op grond van dit document buigt de Onderwijsraad zich over de vraag welke actiepunten over faculteiten heen terugkomen en opgevangen kunnen worden door uitwisseling tussen de faculteiten. De Onderwijsraad gaat na welke randvoorwaarden universiteitsbreed bijgesteld zouden moeten worden en brengt hierover een advies uit. Hij staat stil bij de informatie die de betrokken universiteitsbrede diensten ter beschikking stellen over de Europese standaarden[11] via (links op) het kwaliteitszorgportaal en signaleert aan het universiteitsbestuur indien actie gewenst is, door het publiceren van een update. De Onderwijsraad neemt in zijn bespreking de schriftelijke analyse van de Studentenraad KU Leuven over de kwaliteit van het onderwijs in de faculteiten in rekening.

De Onderwijsraad kent de Prijs van de Onderwijsraad toe aan een praktijk van goed onderwijs die vanuit de COBRA-dynamiek werd aangebracht[12].

Het **verslag** van de bespreking van de Onderwijsraad omvat de volgende elementen:

- Een instellingsbrede tabel met de oordelen van de POC's over het onderwijs en een reflectie van de Onderwijsraad;
- Een advies met betrekking tot randvoorwaarden die instellingsbrede actie behoeven;
- Een advies met betrekking tot de informatie die de instelling ter beschikking stelt over de Europese standaarden.

Het verslag van de bespreking van de Onderwijsraad wordt op het kwaliteitszorgportaal geplaatst.

---

11 De Europese standaarden hebben betrekking op het publiek maken van de aanpak van kwaliteitszorg (1.1), het beschikken over een procedure om curricula te ontwerpen en goed te keuren (1.2), het beschikken over transparante regels met betrekking tot de studieloopbaan (1.4), het beschikken over transparante processen voor het aantrekken en professionaliseren van personeel (1.5), studentenvoorzieningen zoals bibliotheken, IT, studiebegeleiding, ... (1.6), informatiemanagement (1.7), publieke informatie (1.8) en cyclische externe kwaliteitszorg (1.10).

12 De precieze modaliteiten voor het toekennen van deze prijs zijn nog verder uit te werken. Vast staat wel reeds dat telkens één student uit elke groep deel uitmaakt van de jury.

Ten minste éénmaal om de drie jaar[13] nodigt de instelling een **groep van (inter)nationale deskundigen** uit die op grond van de verslagen op het kwaliteitszorgportaal advies uitbrengen met betrekking tot het functioneren van de kwaliteitszorgmethode. Deze groep van deskundigen wordt samengesteld door het Gebu. De groep plaatst het verslag van zijn bevindingen op het kwaliteitszorgportaal.

b) Het Gemeenschappelijk bureau (Gebu)/de Academische Raad/Raad van Bestuur en de Onderwijsraad: plaats voor reflectie en het uittekenen/opvolgen van actie rond onderwijs

De vicerector Onderwijs neemt de resultaten van de bespreking door de Onderwijsraad (en ten minste om de drie jaar de reflecties van de groep deskundigen) mee om met het Gebu na te gaan hoe de actiepunten voor onderwijs samengaan met de initiatieven die op andere beleidsdomeinen worden uitgerold. Het **Gebu** focust op het creëren van synergie tussen de verschillende beleidsdomeinen en neemt daarbij de reflecties en adviezen van de Onderwijsraad in rekening. Het Gebu kiest uitdrukkelijk voor een systematische aanpak vanuit het besef dat de drie hoofdopdrachten van academici nauw met elkaar verweven zijn. Het Gebu kijkt met andere woorden niet alleen naar de afzonderlijke deelsystemen (onderwijs, onderzoek, personeelsbeleid, algemeen beheer, ...), maar vooral ook naar hun plaats in het geheel en naar de manier waarop ze in wisselwerking staan met elkaar.

Het Gebu identificeert de randvoorwaarden die op de verschillende beleidsdomeinen bijgesteld zouden moeten worden om efficiënt tegemoet te komen aan de door de academische gemeenschap gevraagde aanpassingen en/of initiatieven. Het Gebu bereidt gepaste acties voor en legt deze ter goedkeuring voor aan de Academische Raad. Voor onderwijs gerelateerde materies werkt het Gebu de acties verder uit in overleg met de Onderwijsraad.

De betrokken vicerectoren bepalen op grond van het overleg van het Gebu met de Academische Raad en de Raad van Bestuur en in overleg met de **instellingsbrede diensten**, welk werk de diensten ter opvolging van de bespreking opnemen. De medewerkers van de betrokken diensten brengen in dit overleg en bij het bijstellen van de randvoorwaarden hun knowhow en expertise in. Vanuit het overleg met de vicerectoren is het voor de medewerkers van de diensten duidelijk welke beleidslijnen worden getrokken.

Het universiteitsbestuur maakt jaarlijks een **verslag** op dat stipuleert welke acties het universiteitsbestuur neemt m.b.t. de randvoorwaarden (incl. actoren, timing, wijze van opvolging). Het verslag krijgt een plaats op het kwaliteitszorgportaal.

---

13 Een eerste gesprek met internationale deskundigen wordt gepland in de proefdoorloop in academiejaar 2015-2016 (zie 4.1 voor meer informatie over de proefdoorloop) en vervolgens analoog aan de timing die voor het betrekken van alumni, werkveld en (inter)nationale peers in COBRA 1 wordt aangehouden.

c) ‘Checks & Balances’ en transparantie

Binnen COBRA 3 wordt de reflectie en actie rond onderwijs doorgetrokken tot op het instellingsbrede niveau. Doordat deze reflectie en actie geïnspireerd zijn vanuit de reflectie en actie binnen de faculteiten en opleidingen, is verzekerd dat de instelling een beleid ontwikkelt dat aansluit op de bekommernissen van opleidingen en faculteiten en ageert op de punten waarover de faculteiten geen (volledig) zeggenschap hebben. Het feit dat de studentenvertegenwoordigers en/of vertegenwoordigers van het ABAP deelnemen aan de Onderwijsraad/Gebu/Academische Raad/Raad van Bestuur draagt eveneens bij tot een gebalanceerde reflectie. De inbreng van verschillende actoren krijgt hierin een plaats.

Binnen COBRA 3 wordt de reflectie over kwaliteitsvol onderwijs op het Gebu en de Academische Raad binnen gebracht in een bredere, systematische aanpak van alle beleidsdomeinen. COBRA 3 laat toe om gezichtspunten vanuit deze beleidsdomeinen met elkaar in dialoog te brengen en toe te werken naar een gebalanceerde synergie.

De resultaten van de COBRA 3-cyclus worden op het kwaliteitszorgportaal geplaatst. Alle primaire en facultaire actoren zijn op die manier op de hoogte van de resultaten van de reflectie en de acties die daaraan op het niveau van de instelling worden verbonden. Het kwaliteitszorgportaal maakt ook voor externe stakeholders transparant hoe het staat met de kwaliteit van het onderwijs in de instelling en op welke punten vanuit een instellingsbrede reflectie actie wordt opgezet.

2.3 Het sluiten van de cirkel

Op basis van het overleg tussen de Onderwijsraad, de vicerector Onderwijs, het Gebu en de Academische Raad (COBRA 3) wordt opnieuw input geleverd aan de opleidingen, rond welke vragen zij het in kaart brengen van hun kwaliteit kunnen focussen, in de volgende doorloop van de COBRA-cycli (bijstelling van de leidraad). Het blijft uiteraard de bedoeling dat opleidingen ook thema's opvolgen die ze binnen de POC in voorgaande cyclus van reflectie en actie identificeerden. De verslagen op het kwaliteitszorgportaal maken het voor alle geledingen mogelijk om 'on track' te blijven.

De publicatie van de verslagen van de besprekingen binnen de verschillende COBRA-cycli maakt de continuïteit in de zorg om kwaliteit niet alleen over de verschillende echelons van onze instelling zichtbaar, maar ook over de tijd. De 'historische' documentatie van de kwaliteitszorg maakt het mogelijk te vermijden dat de reflectie over en actie rond onderwijs worden overgeleverd aan de 'waan van de dag'.

2.4 Externe communicatie

Het kwaliteitszorgportaal is een middel om alle betrokken actoren binnen de instelling toe te laten zich te informeren over de continue zorg om kwaliteit. Het vormt tevens de eerste bron van informatie voor de instellingsreviewcommissie en andere externe (kwaliteits-controle-)instanties.

COBRA laat het universiteitsbestuur toe om de belangen en de noden van onze instelling aan te kaarten bij, en op de agenda te plaatsen van, externe overlegorganen. Obstakels voor goed onderwijs kunnen zich ook buiten de instelling situeren. Kwaliteitszorg heeft in die zin ook tot doel om 'extern' belemmerende factoren aan te kaarten en (trachten) te remediëren.

COBRA maakt het voor onze instelling mogelijk om standpunten in te nemen in het maatschappelijk debat die gedragen worden door de hele academische gemeenschap.

3. De uitrol van COBRA

Voor de concrete uitrol van COBRA zijn een aantal punten van belang: de timing, praktisch-technische vereisten en de ondersteunende dienstverlening die de facultaire administratie en de onderwijsdiensten op zich nemen om de uitrol van COBRA te faciliteren.

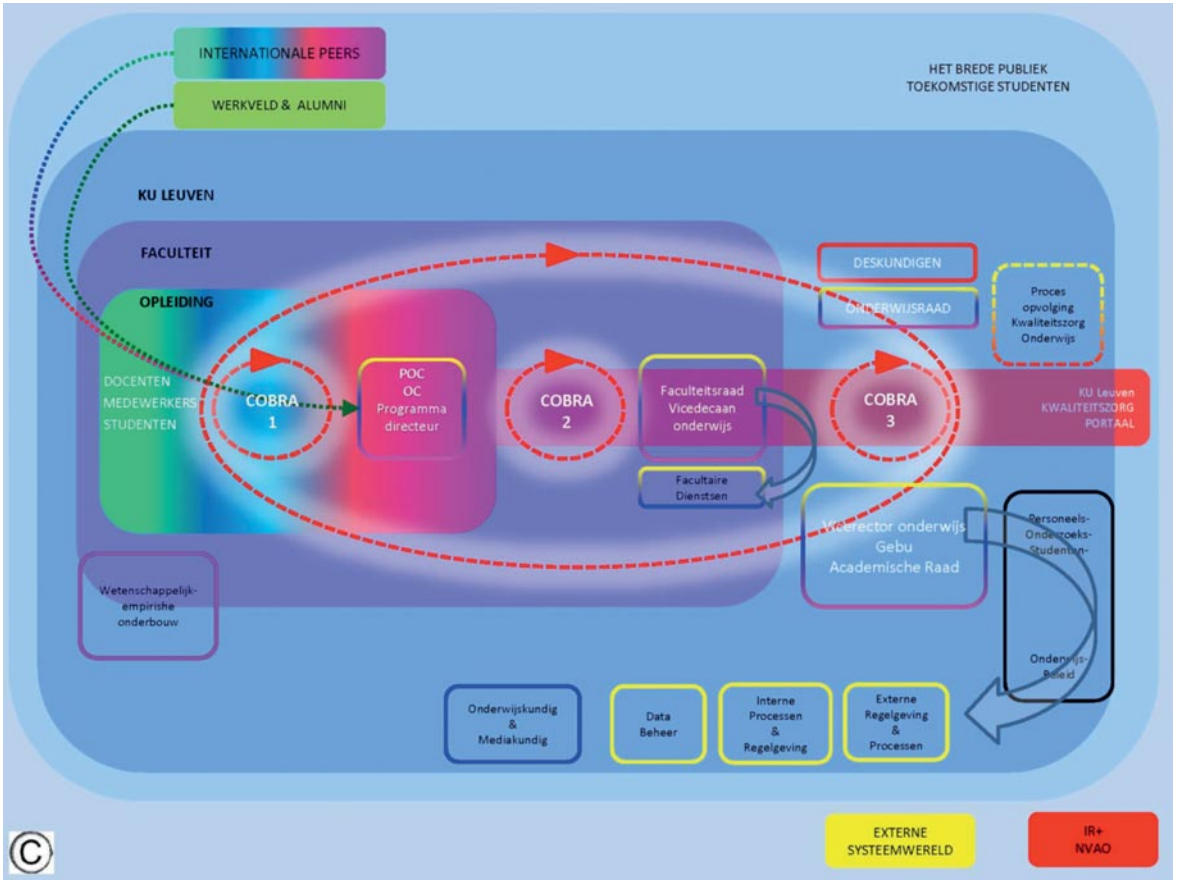
3.1 Timing

Het schema op pagina 19 geeft de ideale tijdsdoorloop van COBRA weer.

In de tijd uitgezet, spreidt de doorloop van de volledige COBRA-cyclus zich over twee semesters. De concrete timing wordt door de faculteiten bepaald. De grote lijnen zijn: COBRA 1 wordt ingericht voor het einde van het tweede semester, COBRA 2 en 3 voor het einde van het eerste semester van het daarop volgende academiejaar. Er zijn enkele universiteitsbrede ijkpunten voor het plaatsen van de verslagen op het kwaliteitsportaal: POC-niveau (tegen eind juni), Faculteitsniveau (tegen eind september), Onderwijsraad (tegen eind november), Gebu en de Academische Raad (tegen eind december).

Voorgesteld wordt om in oktober 2015 instellingsbreed met de eerste **proefdoorloop** van de COBRA-methode van start te gaan. In deze proefdoorloop worden de manama's en schakelprogramma's niet meegenomen. De studenten van de derde fase van de bachelor en de master worden uitgenodigd voor een gesprek. In de proefdoorloop kan ook reeds een gesprek met een groep docenten en een groep medewerkers worden meegenomen. Er worden enkele universiteitsbrede ijkpunten afgesproken voor de proefdoorloop. Er worden in de loop van het eerste semester 2015 gesprekken georganiseerd met de studenten en eventueel andere primaire actoren. De POC wijdt een bespreking aan de verslagen en kwantitatieve gegevens voor het einde van het burgerlijk jaar en stelt de verslagen ter beschikking van het faculteitsbestuur die zich zowel over de verslagen, als over de kwantitatieve gegevens, buigt. De facultaire verslagen zijn via het kwaliteitszorgportaal beschikbaar voor de Onderwijsraad en een groep deskundigen op 1 maart zodat deze voor de Paasvakantie 2016 een bespreking kunnen houden. De verslagen daarvan worden na de Paasvakantie door het Gebu, de Academische Raad en de Raad van Bestuur besproken. Op grond van de ervaringen met de proefdoorloop wordt de methode geëvalueerd en desgevallend bijgesteld. De documentatie van het proces wordt aan de instellingsreviewcommissie voorgelegd.

14 Opleidingen die dit jaar of vorig jaar een visitatie achter de rug hebben mogen, maar moeten niet deelnemen. Zij kunnen ervoor opteren om in te stappen in het voorjaar van 2017.

INTERNATIONALE PEERS
WERKVELD & ALUMNI
HET BREDE PUBLIEK
TOEKOMSTIGE STUDENTEN
KU LEUVEN
FACULTEIT
OPLEIDING
DOCENTEN
MEDEWERKERS
STUDENTEN
COBRA 1
POC
OC
Programma directeur
COBRA 2
Faculteitsraad
Vicedecaan onderwijs
Facultaire Dienstsen
COBRA 3
DESKUNDIGEN
ONDERWIJSRAAD
Proces opvolging Kwaliteitszorg Onderwijs
KU Leuven KWALITEITSZORG PORTAAL
Vicerector onderwijs
Gebu
Academische Raad
Personeels-
Onderzoeks-
Studenten-
Onderwijs-
Beleid
Wetenschappelijk-empirishe onderbouw
Onderwijskundig & Mediakundig
Data Beheer
Interne Processen & Regelgeving
Externe Regelgeving & Processen
EXTERNE SYSTEEMWERELD
IR+
NVAO

3.2 Praktisch-technische vereisten

COBRA draait op de kracht van de bestaande kwaliteitscultuur en binnen bestaande overlegorganen. In die zin brengt dit een minimale 'structurele investering' met zich mee.

Desalniettemin moeten een aantal zaken op orde worden gezet. COBRA vereist dat instellingsbrede vragensets worden uitgewerkt, die door de faculteiten en opleidingen en na elke doorloop kunnen worden aangevuld. Daarnaast vergt COBRA dat er gesprekken van de verschillende primaire actoren worden georganiseerd. POC's en faculteiten moeten kunnen beschikken over kwantitatieve gegevens via een dashboard. Ook is het nodig om het kwaliteitszorgportaal op te zetten.

Uiteraard heeft COBRA gevolgen voor de wijze waarop onze instelling vandaag kwaliteitszorg aanpakt. De implicaties van COBRA hebben betrekking op de volgende elementen: opleidingsevaluaties, online studentenbevraging, alumnibevraging, metingen van personeelstevredenheid, prijs van de Onderwijsraad, peerfeedback op onderwijsportfolio, voorbereiding van ZER-rapporten voor opleidingen die niet onder de opschorting van de opleidingsvisitaties ressorteren en voor de kritische zelfreflectie ten behoeve van de instellingsreview. Tevens heeft COBRA gevolgen voor de wijze waarop de complementariteit van de expertise die zowel bij de facultaire als bij de instellingsbrede diensten bestaat zo adequaat mogelijk vorm kan krijgen, met inbegrip van de (her)allocatie van middelen en mensen die daarmee gepaard gaat.

3.3 Ondersteunende dienstverlening

Om de uitrol van COBRA vlot te laten verlopen, worden volgende initiatieven genomen:

Vanuit het OOF en de middelen die vrijkomen doordat de opleidingsvisitaties zijn komen te vervallen wordt financiële ondersteuning voorzien voor de opleidingen en faculteiten.

De onderwijsdiensten van de universiteit ondernemen de volgende acties om de uitrol van COBRA te faciliteren:

- In overleg met primaire actoren uit een aantal opleidingen wordt een eerste draft opgemaakt van de vragensets waarmee de primaire actoren aan de slag gaan. Deze leidraad wordt ter beschikking gesteld op het kwaliteitszorgportaal.
- In overleg met de Studentenraad KU Leuven wordt een handleiding voor de student-gespreksleiders gemaakt om de gesprekken qua vergadertechniek in goede banen te leiden. Deze handleiding is beschikbaar op het kwaliteitszorgportaal.
- Het up-to-date houden van de opleidings- en faculteitsdashboards.
- De dialoog met de externe systeemwereld aangaan om evoluties op te volgen en vanuit het perspectief van de instelling mee aan te sturen.
- Via de nauwe opvolging van het kwaliteitszorgportaal nagaan of de opeenvolgende stappen in de COBRA-methode worden gezet (zie figuur als bijlage 2). Indien bepaalde gesprekken niet worden gevoerd en/of gerapporteerd, wordt dit aan de rechtstreeks betrokkenen gemeld en bij gebrek aan opvolging door de rechtstreeks betrokkenen wordt de vicerector Onderwijs op de hoogte gebracht.

In het - weinig waarschijnlijke - geval dat de checks en balances die in COBRA zijn ingebouwd niet volstaan, kunnen de primaire actoren terecht bij de **vicerector Onderwijs** om aan te kaarten dat hun inbreng onvoldoende wordt gehonoreerd.

BIJLAGE 1: Overzicht gevoerde gesprekken over kwaliteitszorgmethode

Gespreksronde programmadirecteurs:
1. 20 maart 2015, 9 u. - 11 u.
2. 20 maart 2015, 11 u. - 13 u.
3. 20 maart 2015, 14 u. - 16 u.
4. 23 maart 2015, 9 u. - 11 u.
5. 23 maart 2015, 11 u. - 13 u.
6. 23 maart 2015, 16 u. - 18 u.
7. 25 maart 2015, 9 u. - 11 u.
8. 25 maart 2015, 14 u. - 16 u.
9. 25 maart 2015, 16 u. - 18 u.
10. 26 maart 2015, 9 u. - 11 u.

Gespreksronde student-gespreksleiders:
11. 3 maart 2015
12. 11 maart 2015
13. 12 maart 2015
14. 13 maart 2015: Algemene vergadering Studentenraad KU Leuven

Gespreksronde vicedecanen Onderwijs/decanen:
15. 3 maart 2015: Economie en Bedrijfswetenschappen
16. 3 maart 2015: Geneeskunde
17. 4 maart 2015: Hoger Instituut voor Wijsbegeerte
18. 4 maart 2015: Wetenschappen
19. 5 maart 2015: Sociale Wetenschappen
20. 5 maart 2015: Letteren
21. 6 maart 2015: Rechtsgeleerdheid
22. 10 maart 2015: Industriële Ingenieurswetenschappen
23. 11 maart 2015: Bio-ingenieurswetenschappen
24. 12 maart 2015: Architectuur
25. 13 maart 2015: Farmaceutische Wetenschappen
26. 16 maart 2015: Bewegings- en Revalidatiewetenschappen
27. 18 maart 2015: Ingenieurswetenschappen
28. 18 maart 2015: Theologie en Religiewetenschappen
29. 18 maart 2015: Psychologie en Pedagogische Wetenschappen
30. 19 maart 2015: Kerkelijk Recht

Andere gesprekken:
31. Gebu: 20 januari 2015
32. Raad van Bestuur: 27 januari 2015
33. Stuurgroep instellingsreview: 29 januari 2015
34. NVAO en rector: 3 februari 2015
35. Beleidsconclaaf: 6 februari 2015
36. Decanenoverleg: 9 februari 2015
37. Gebu: 10 februari 2015
38. Bureau Onderwijsraad: 10 februari 2015
39. Coördinatieteam Onderwijsbeleid: 16 februari 2015
40. Onderwijsraad: 26 februari 2015
41. Stuurgroep instellingsreview: 19 maart 2015
42. Algemeen beheerder: 1 april 2015
43. Facultaire onderwijsondersteuners/stafmedewerkers onderwijs: 3 april 2015
44. Beleidsconclaaf: 14 april 2015
45. Gebu: 21 april 2015
46. Onderwijsraad: 30 april 2015
47. Decaan en vicedecaan Onderwijs FSW: 7 mei 2015
48. Vicedecanen Onderwijs FEB en Geneeskunde: 8 mei 2015
49. Onderwijsraad: 13 mei 2015
50. Gebu: 19 mei 2015

Goedgekeurd op de Academische Raad van 26 mei 2015.

Referenties

Reproductie op cover:
Constant Nieuwenhuys, Wild West, 1962, Oil on canvas, 39” x 43 ¼”, Museum of Art \ Fort Lauderdale, Nova Southeastern University; the Golda and Meyer Marks Cobra Collection, M- 79.20 © SABAM Belguim 2015

DIENSTEN ONDERWIJSBELEID
Naamsestraat 22 bus 5200
3000 LEUVEN
www.kuleuven.be/onderwijs

DIENSTEN STUDENTENBELEID
Naamsestraat 22 bus 5400
3000 LEUVEN
www.kuleuven.be/studentenbeleid